

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/62/2016
Identifikačné číslo spisu: 6314010255
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6314010255.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obvinenému P. B. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 31. januára 2017 v Bratislave o dovolaní obvineného P. B. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2015, sp. zn. 3To/141/2014, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2015, sp. zn. 3To/141/2014, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 139 ods. 2 Tr. zák. a § 194 ods. 3 písm. a) Tr. zák. v neprospech obvineného P. B..

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II. Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. sa obvinený P. B. neberie do väzby.

Odôvodnenie

Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 20. októbra 2014, sp. zn. 3T/77/2014, uznal obvineného P. B. vinným v bode 7) z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktoré podľa prvostupňového súdu spáchal tak, že 15. januára 2014 okolo 05:00 hod. v B., na ul. E. XXXX/X, na druhom poschodí, uterák, ktorý si priniesol so sebou, priložil na sklenenú výplň pravej časti dvojkridlových vchodových dverí presklených 8 kusmi tabúl a prineseným skrutkovačom buchol po

uteráku, čím došlo k rozbitiu tretej sklenej výplne tabule zospodu, cez takto vzniknutý otvor prestrčil ruku a keďže sa v zámke nenachádzal kľúč, skrutkovačom vypáčil vchodové dvere v spodnej a vrchnej časti, vošiel do bytu a z obývacej izby odcudzil nekompletnú sadu starých slovenských bankoviek v nominálnej hodnote 5.000,- Sk, 1.000,- Sk, 500,- Sk, 200,- Sk, 100,- Sk, 20,- Sk, 1 ks striebornú retiazku Swarovski s okrúhlym priveskom a očkom staroružovej farby, 1 ks dámsky náhrdelník s kamienkami o dĺžke 50 cm, 1 ks dámsky náhrdelník s kamienkami bielej farby o dĺžke 70 cm, 1 ks privesok na koženke, 1 ks kovovú retiazku o dĺžke 70 cm, 1 ks brošňu v tvare kvetu fialovej farby, 2 ks dámske náušnice s bielymi kamienkami, 2 ks náušnice s kamienkami štrasové, 2 ks červených sponiek, 1 ks dámsky kovový náramok, 1 ks dámsky kožený náramok, 1ks dámsku pudrenku, 1 ks mincu ZOO Plzeň, 1 ks kľúč od vozidla zn. Škoda Felícia, 1 ks biele víno Rulandské šedé darčkové balenie, 4 ks zubné mostíky z B kovu, 1 ks prsteň zo žltého kovu s červeným očkom, 1 ks náušnicu zo žltého kovu s červeným očkom, 1 ks detskú peňaženku, čím spôsobil MUDr. P. A., nar. XX. P. XXXX, trvale bytom B., E. XXXX/X škodu krádežou vo výške 695,92 eura a škodu poškodením vchodových dverí vo výške 27,50 eura a čin spáchal, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Brezno, sp. zn. 1T/111/13 zo 16. septembra 2013 právoplatným 16. septembra 2013 odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.

Za to, ako aj za pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. spáchaný sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a sčasti v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody [bod 1), 2), 8), 9) rozsudku okresného súdu], prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. [bod 3) rozsudku okresného súdu], prečiny krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. [bod 4) rozsudku okresného súdu] a prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 246 ods. 1 Tr. zák. [bod 5) rozsudku okresného súdu] uložil okresný súd obvinenému podľa § 194 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a § 41 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. úhrnný spoločný trest odňatia slobody vo výmere tri roky a osem mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. zrušil rozsudok Okresného súdu Brezno z 20. januára 2014, sp. zn. 4T/94/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. júla 2014, sp. zn. 2To/32/2014, vo výroku o vine a treste a rozsudok Okresného súdu Brezno zo 16. septembra 2013, č. k. 1T/111/2013-1014, vo výroku o vine, treste a náhrade škody v bode 3) obžaloby tohto spisu. Okrem toho obvinenému uložil podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou a zaviazal ho k nahradeniu škody jednotlivým poškodeným.

Rozsudku okresného súdu predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného o tom, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených v bodoch 1) až 5) obžaloby.

Na podklade odvolania prokurátora podaného v neprospech obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 28. januára 2015, sp. zn. 3To/141/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o vine vo vzťahu ku skutku pod bodom 7) napadnutého rozsudku, ako aj vo výroku o treste a sám rozhodol tak, že na rovnakom skutkovom základe ako je uvedený vyššie, uznal obvineného vinným z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák. a za to ako i za skutky v bodoch 1), 2), 3), 4), 5), 8) a 9) obvinenému uložil podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a § 41 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, na ktorého výkon ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného smerujúce proti výroku o treste ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému doručený 12. februára 2015 a jeho obhajcovi 19. februára 2015, podal obvinený 10. februára 2016 dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. h), písm. i) Tr. por., ktoré argumentačne doplnila pre dovolacie konanie ustanovená obhajkyňa.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený namieta, že rozhodnutie krajského

súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, ako aj na nesprávnom právnom posúdení skutku. V tejto súvislosti krajskému súdu predovšetkým vytýka, že ak zmenil právnu kvalifikáciu skutku pod bodom 7), mal vykonať dokazovanie nad rámec okresným súdom vykonaného dokazovania v tom smere, či je vek u poškodenej poznateľný a či v danom prípade nie je namieste použitie ustanovenia § 139 ods. 2 Tr. zák., ktoré rieši situácie, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s vekom chránenej osoby, ale v súvislosti s tým, že daná osoba sa vo svojom byte nenachádzala. Spochybňuje pritom argumentáciu krajského súdu, ktorá ho k z mene právneho posúdenia predmetného skutku viedla, tvrdiac, že okresný súd zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie a správne použil aj hmotnoprávnu úpravu. Naproti tomu krajský súd zistený stav podľa dovolateľa nesprávne právne posúdil a použil nesprávne hmotnoprávne ustanovenia. Okrem toho považuje obvinený uložený trest za neprimerane prísny.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom krajského súdu z 28. januára 2015, sp. zn. 3To/141/2014, bol porušený zákon v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že skutkový stav bol okresným súdom správne zistený a nebol dôvod, aby odvolací súd vykonával ďalšie dôkazy. S poukazom na výpovede obvineného, ktoré rekapituluje, tvrdí, že obvinený vedel do koho bytu sa ide vlámať a vedel, že MUDr. A. je staršia pani, keďže s ňou nejaký čas býval v tom istom dome. Prokurátorka ďalej zdôraznila, že v čase predmetného skutku mala poškodená 75 rokov a vyslovila názor, že už pri pohľade na 75-ročného človeka je zrejmé, že sa jedná o osobu vyššieho veku. Preto tvrdenie obvineného, že nevedel koľko rokov má MUDr. A. je účelové a to aj vzhľadom na ich niekoľkoročné susedské spolužitie v jednom bytovom dome. Na základe uvedeného má prokurátorka za to, že obvinený konal voči poškodenej minimálne v nepriamom úmysle, keďže vedel, že poškodená je staršia pani, napriek tomu sa rozhodol vykradnúť jej byt, teda vedel, komu ide byt vykradnúť a bol s tým uzrozumený.

Z týchto dôvodov prokurátorka navrhla, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v dovolaní napádanej časti podal prokurátor a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Nezistiť dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. najvyšší súd viazaný dôvodmi dovolania (§ 385 ods. 1 Tr. por.) následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, a dospel k záveru, že uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je v posudzovanej veci zjavne preukázaný (§ 382a Tr. por.).

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že pri zisťovaní dôvodov dovolania je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por. V posudzovanej veci tak bolo pre dovolací súd podstatné, že hoci obvinený prostredníctvom obhajkyne oprel podané dovolanie aj o dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., v zásade namieta to, že jeho konanie nemalo byť posúdené ako zločin porušovania domovej slobody spáchaný voči chránenej osobe podľa § 194 ods. 3 písm. a) Tr. zák., pretože čin nespáchal v súvislosti s vekom poškodenej. Takáto námietka (v prípade jej preukázania) vecne zodpovedá iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý je

daný vtedy, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom dovolací súd nemôže správnosť a úplnosť zisteného skutku skúmať ani meniť. Pri rozhodovaní, ktoré sa opiera o tento dôvod dovolania, preto dovolací súd hodnotí skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu potom hodnotí aj to, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu [pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 47/2008].

So zreteľom na dovolateľom uplatnenú námietku treba k veci ďalej uviesť, že podľa § 139 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. zák. (a contrario) možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku ako chránenej osobe považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len vtedy, ak bol trestný čin spáchaný v súvislosti s vekom takejto osoby. Táto súvislosť pritom musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a aj subjektívne, čo nevyhnutne predpokladá, že páchatel' jednak vie, že poškodený je osobou vyššieho veku a súčasne túto okolnosť subjektívne spája s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin. Z toho zároveň vyplýva, že skutok (čin) možno právne posúdiť ako spáchaný voči (na) osobe vyššieho veku, iba ak je z jeho popisu zrejmé, že jeho spáchanie bolo u obvineného ovplyvnené (podmienené) vekom poškodeného (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 117/2014).

Vychádzajúc z uvedeného je nutné vo vzťahu k preskúmvanej veci konštatovať, že z formulácie skutkovej vety napadnutého rozsudku krajského súdu vôbec nevyplýva, žeby obvinený vedel, že poškodená je osobou vyššieho veku, a ani to, že vek poškodenej bol motivačným faktorom, ktorý založil alebo podporil jeho rozhodnutie spáchať predmetný trestný čin. Zo znenia skutkovej vety totiž možno vyvodit' iba objektívnu súvislosť v tom smere, že poškodená, do bytu ktorej obvinený (podľa odôvodnenia rozsudku okresného súdu v čase jej neprítomnosti) vnikol vlámaním a ktorej ukradol veci v hodnote 695,92 eura, sa narodila 20. januára 1939.

Dovolací súd pritom neposudzoval správnosť úvah krajského súdu, ktoré ho viedli k záveru, že trestný čin porušovania domovej slobody bol spáchaný voči chránenej osobe podľa § 194 ods. 3 písm. a) Tr. zák., a ktoré sú rozvedené na 7. strane napadnutého rozsudku, keďže tieto sa nijak neodrazili v popise skutku. Treba pritom zdôrazniť, že z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je rozhodujúce vymedzenie skutku v tzv. skutkovej vete rozsudku, ktorej správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd skúmať ani meniť.

Na základe uvedeného najvyšší súd uzatvára, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného P. B., keďže je založený na nesprávnom právnom posúdení skutku, v ktorého popise nie sú uvedené žiadne skutočnosti odôvodňujúce, že trestný čin bol spáchaný v súvislosti s vyšším vekom poškodenej a teda jeho právne posúdenie aj ako zločinu porušovania domovej slobody v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 194 ods. 3 písm. a) Tr. zák.

Zistené porušenie zákona pritom zásadne ovplyvnilo postavenie dovolateľ'a, keďže v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia skutku mu bol ukladaný trest odňatia slobody v rámci trestnej sadzby tri roky až osem rokov, hoci pri správnom použití zákona mu mal byť ukladaný trest v rámci trestnej sadzby jeden rok až päť rokov (§ 194 ods. 2 Tr. zák.).

Najvyšší súd preto zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a odvolaciemu súdu, ktorý je viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozsudku, prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Treba pritom dodať, že podľa § 391 ods. 2 Tr. por. nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v neprospech obvineného a to ani pokiaľ ide o ustálené skutkové zistenia (v smere ich prípadného doplnenia v neprospech obvineného).

Vo vzťahu k námietke obvineného, že krajským súdom uložený trest je neprimerane prísny, najvyšší súd len pre úplnosť dodáva, že táto vecne nezodpovedá žiadnemu dôvodu dovolania. V dovolacom konaní totižto možno namietat' (a z pohľadu dovolacieho súdu skúmat') len to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, nie však (ne)primeranosť v rámci týchto kritérií uloženého trestu [§ 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.]. Napriek tomu bude v ďalšom konaní úlohou krajského súdu sa s touto námietkou vysporiadať, pretože v dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku bude musieť rozhodnúť aj o odvolaní obvineného.

Napokon, keďže obvinený aktuálne vykonával trest odňatia slobody, ktorý bol týmto rozsudkom zrušený, musel najvyšší súd v súlade s § 380 ods. 2 Tr. por. súčasne rozhodnúť o jeho väzbe.

V rámci tohto rozhodovania dovolací súd zistil, že obvinený má nariadený výkon ďalšieho trestu odňatia slobody vo výmere osem mesiacov, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Brezno z 25. januára 2012, sp. zn. 3T/7/2012, v spojení s uznesením tohto súdu z 20. októbra 2014 vydaným pod tou istou spisovou značkou. Vzhľadom na to, že výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody má prednosť pred väzbou, rozhodol najvyšší súd o nevzatí obvineného do väzby.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.